

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA BRONZULUI TÂRZIU DIN NORDUL TRANSILVANIEI. CERCETĂRILE DE LA BICAZ-IGOAIE

Carol KACSÓ

La aproximativ 1 km sud de localitatea Bicaz (jud. Maramureș), pe o terasă cu o ușoară înclinație sudică, tăiată de o râpă adâncă, cu apă numai în perioade ploioase, în locul numit *Igoaie*, elevul I. Mitre a adunat de la suprafață, în primăvara și vara anului 1987, numeroase fragmente ceramice preistorice, precum și partea inferioară a unui vas cenușiu lucrat la roată din secolul III e. n., pe care le-a donat muzeului din Baia Mare.

Încă în acel an am efectuat în acest loc o cercetare de teren, adunând și alte fragmente ceramice, iar în vara anului 1990 am întreprins aici împreună cu I. Stanciu, căruia i-a revenit conducerea efectivă a lucrărilor, un sondaj de verificare de mici proporții¹. Cu acest prilej au fost scoase la iveală artefacte ce aparțin unei așezări din epoca bronzului, care suprapune o așezare neolitică (locuiri din etape diferite: Starčevo-Criș și Pișcolt-Iclod)², precum și una din eneoliticul final (cultura Coțofeni)³. Nu au fost surprinse urme de locuire din mileniul I e. n.⁴ Periegezele pe care le-am efectuat aici ulterior au permis și stabilirea estimativă a mărimii așezării din epoca bronzului, aceasta extinzându-se pe o suprafață cu o lungime de aproape 1 km și o lățime de 400 m, fragmente Suci de Sus fiind găsite și într-o pădure din imediata vecinătate, numită *Pădurea Holmuri*, acolo unde se află o parte a movilelor funerare dintr-o extinsă necropolă tumulară.

Materialele apărute la suprafață indicau cu certitudine apartenența așezării din epoca bronzului la cultura Suci de Sus. Au fost adunate fragmente de oale, străchini, vase cu gât scurt și corp pântecos, vase vatră etc. Ele sunt decorate cu motive spiralo-geometrice realizate în tehnica combinată a exciziei și inciziei (pl. 1, 1-18) sau numai a inciziei (pl. 2, 1), cu caneluri (pl. 1, 20), dar mai ales cu motive în relief, însoțite uneori de striuri: brăuri alveolate pe margine sau imediat sub aceasta (pl. 2, 3-4. 12-13), nervuri alveolate (pl. 2, 19, pl. 3, 10-11), proeminente semilunare (pl. 3, 3). Printre materialele ce aparțin epocii bronzului este prezent și un fragment de la o strachină lobată Cehăluț (pl. 1, 19). Tot la suprafață au fost găsite câteva fragmente neo-eneolitice (pl. 4, 9. 12-13), precum și câteva, ale căror apartenență culturală nu o putem preciza cu certitudine. Este vorba de un fragment de strachină cu marginea rotunjită, de culoare gălbui roșiatică în exterior și cenușie în interior, pasta cu nisip și foarte puține cioburi pisate, arderea foarte bună, decorat cu două șiruri de mici triunghiuri excizate și cu motive unghiulare (pl. 4, 10), un fragment de strachină cu marginea foarte ușor trasă înspre interior, de culoare cenușiu închis, pasta și arderea identice cu cele ale fragmentului precedent, decorat cu un registru de două linii paralele incizate ce închid o linie în zig-zag (pl. 4, 11), fragment de vas cu corp pântecos de culoare cenușiu închis, pasta și arderea identice cu cele ale fragmentelor anterior descrise, decorat cu o linie adânc incizată și alveole (pl. 4, 14) și de un fragment de strachină cu marginea trasă înspre interior, de culoare cenușie, pasta cu nisip, arderea foarte bună (pl. 4, 15). Ultimul dintre aceste fragmente pare să aparțină Hallstattului mijlociu, celelalte sunt probabil tot neo-eneolitice.

Sondajul de verificare efectuat în vara anului 1990 s-a limitat doar la săparea unei singure secțiuni (lung. 22 m, lăț. 1 m) cu o orientare est-vest, trasată aproximativ pe la mijlocul lățimii terasei, în zona sa cea mai plată.

¹ I. Stanciu, *EphemNap* 3, 1993, 261; C. Kacsó, I. Stanciu, *Bicaz, "Igoaie", jud. Maramureș*, în *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996, 13, nr. 17. Materialul descoperit se află la muzeul din Baia Mare (nr. inv. 20142-20143; 27607-27767).

² Z. Maxim, *Marmatia* 7/1, 8 sqq.

³ *Ibidem*, 11.

⁴ Este posibil ca informația primită de la I. Mitre cu privire la locul de descoperire a fragmentului de vas din epoca romană să nu fi fost corectă, acesta apărând în realitate într-un alt punct din raza localității.

Principalul scop al cercelării era acela de a se obține informații cu privire la stratigrafia stațiunii din punctul Igoaie (vezi fig. 1).

Sub pământul vegetal brun castaniu, gros de 0,20-0,25 m și cu multe fragmente ceramice, a apărut un strat de pământ negru castaniu, cu o grosime ce variază între 0,15 și 0,40 m, în care se aflau vestigiile epocii bronzului. Stratul neo-eneolitic, un pământ negru lutos, pigmentat cu mici bulgări de pământ galben, ajungea în anumite porțiuni până la grosimea de 0,90-1,00 m. Nu au putut fi separate niveluri diferite în acest strat, deși din punct de vedere cultural materialele aparțin unor aspecte clar diferențiate din punct de vedere cronologic. Atât din stratul epocii bronzului, cât și din cel neolitic se adânceau gropi cu funcție menajeră. În nivelul din epoca bronzului au fost surprinse în două locuri lentile ce conțineau bucăți de chirpic, pământ ars și o cantitate mai mare de fragmente ceramice. Ele pot fi considerate resturi ale unor locuințe sau ale unor anexe aflate în conexiune cu locuințele. Nu au fost găsite vetre, doar sporadic bucăți de cărbune. Stratul neolitic, deși foarte gros în partea estică a secțiunii, a furnizat exclusiv ceramică. O cantitate ceva mai mare a ieșit la iveală numai dintre resturile unei locuințe de suprafață Pișcolt-Iclod.

Ceramica din epoca bronzului găsită în S. I aparține culturii Suci de Sus. Doar fragmentele pl. 5, 5, 6, 2 și pl. 7, 10, toate decorate pe bordura marginii, respectiv pe corp cu o rețea de linii întretăiate, ar putea fi interpretate ca mărturii ale prezenței culturii Wietenberg, căreia îi este caracteristică o astfel de manieră de decorare⁵, în așezarea din punctul Igoaia. Totuși, nu este exclusă apartenența acestor fragmente la ceramica Suci, mai ales că decorul menționat nu lipsește nici de pe vasele acestei culturi, uneori chiar pe bordura marginii⁶.

Deși ceramica recoltată este fără excepție fragmentară, se pot reconstitui cel puțin parțial câteva din formele de vas ce apar în așezarea din epoca bronzului de la Bicăz-Igoaie. Este vorba de vase cu marginea răsfrântă în exterior, gâtul scurt cu sau fără torți, corpul bombat (pl. 5, 3-4), vase cu marginea răsfrântă în exterior, gâtul înălțat, corpul mai mult sau mai puțin bombat (pl. 5, 7-8, 10-11, pl. 6, 1-8, pl. 7, 18, pl. 8, 1-2), vase cu marginea răsfrântă în exterior, gâtul înalt cu sau fără torți, corpul mai mult sau mai puțin bombat (pl. 8, 13, pl. 9, 7-11, pl. 10, 2, 5-13, pl. 11, 1-7, pl. 11, 1), oale cu marginea răsfrântă în exterior, pereții mai mult sau mai puțin curbați (pl. 5, 2, pl. 8, 10-11, 14-15, pl. 9, 1-6, pl. 10, 1, 3-4, pl. 12, 2-3), oale cu marginea rotunjită, pereții dreپți (pl. 5, 1, pl. 8, 6-7), străchini și castroane (pl. 6, 9-10, pl. 8, 15, pl. 12, 5-13, pl. 13, 1-2), vase cu marginea răsfrântă în exterior, corpul ușor bombat (pl. 5, 9), vase cu marginea răsfrântă în exterior, gâtul scurt, trecerea la corp marcată de un prag, corpul ușor bombat (pl. 12, 4), vase vatră (pl. 13, 5, pl. 14, 1-7). Fiecare dintre aceste forme este reprezentată de mai multe tipuri și variante.

Tehnicile de decorare sunt incizia, combinată de multe ori cu excizia, canelarea, modelarea în relief, strierea. Incizia, respectiv combinația acesteia cu excizia, este folosită în decorarea marginii, gâtului, corpului și fundului vaselor. Decorul nu a putut fi reconstituit decât parțial, remarcabil este însă numărul mare al motivelor: creștături oblice sau orizontale, triunghiuri, linii în zig-zag scoase în relief prin excizarea suprafeței, registre de linii orizontale, semicirculare, oblice, S-uri culcate, spirale, grupuri de linii oblice, întretăiate, spații triunghiulare hașurate închise între incizii curbilini etc. Canelurile apar mai ales pe partea bombată a corpului vaselor și sunt oblice sau mai mult sau mai puțin curbate. Ele apar și în jurul unor proeminențe. Remarcabil este un fragment cu o combinație de caneluri oblice și de decor excizat în formă de arcade (pl. 7, 18). Motivele în relief sunt proeminențele, brăurile alveolate, nervurile spiralice și sunt prezente mai des pe și sub margine. Striurile acoperă de obicei întregul corp al vaselor. Fără excepție, această tehnică de decorare se regăsește doar pe ceramica de uz comun.

În stratul ce aparține epocii bronzului, la -0,45 m, a fost descoperit, alături de fragmente ceramice, un ac de bronz cu tija puternic îndoită și cu capul rupt din vechime. Piesa aparține tipului de ace numite cipriote (*zyprische Schleifennadeln*), această încadrare fiind indicată de sârma rulată ce s-a păstrat în partea superioară a tijeii.

Tipul de ac menționat are o răspândire excepțională în timp și spațiu, cele mai vechi exemplare de acest fel apărând în mileniul IV î.e.n. în Egipt și Mesopotamia⁷. Ele se întâlnesc relativ timpuriu și în Bazinul carpatic și în zonele învecinate, fiind prezente deja în obiective, mai ales morminte, din prima perioadă a epocii bronzului,

⁵ Vezi N. G. O. Boroffka, *Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zur Erforschung der Bronzezeit in Südosteuropa*, UPA 19, Bonn, 1994, 188, Typentafel 12.

⁶ De ex. D. Pop, *Marmatia* 7/1, fig. 2, 1.

⁷ P. Flourentzos, *ArchRozl* 30, 1978, 416; S. Gerloff, *PZ* 68, 1993, 69, Lista 2, 1-7.

în cadrul mai multor aspecte culturale⁸. De altfel, prezența lor cea mai consistentă în spațiul amintit datează din această perioadă. În Bronzul mijlociu și târziu, acele de tip cipriot apar mai rar în teritoriile intra- și extracarpatiche, mai des în așezări, în câteva cazuri și în depozite⁹ și morminte¹⁰.

Un ac fragmentar de tip cipriot a fost descoperit și în așezarea Suci de Sus de la Oarța de Jos¹¹, aflată la mică distanță de așezarea de la Bicaz, în aceeași microzonă geografică – Depresiunea Sălaj. Într-un număr relativ mare, ace de acest fel au apărut în așezări Noua¹² și Sabatinovka¹³. Este posibil ca prezența acestor ace în mediul Suci să se fi datorat unor influențe recepționate din partea culturii Noua. Astfel de influențe au determinat și apariția în teritoriile Suci de Sus-Lăpuș a acelor cu protuberanțe. Acestea nu au fost deocamdată sesizate în așezările aspectelor menționate, dar se află în componența mai multor depozite de tip Uriu-Ópályi: Ópályi¹⁴, Chudlovo¹⁵, Beltiug¹⁶, Obava III¹⁷, Tiszabездéd¹⁸, Petea (conține exclusiv ace de acest tip)¹⁹, precum și în inventarul unor morminte: Nyírkársz-Gyulaháza²⁰, Zemplínske Kopčany²¹.

Lipsa acelor de tip cipriot în depozitele Uriu-Ópályi, precum și din mormintele Suci de Sus-Lăpuș contemporane cu acestea ar putea reprezenta și un indiciu cronologic, în sensul că așezările în care acestea apar sunt anterioare acestor depozite și morminte, chiar dacă se înscriu tot în limitele perioadei Bronzului târziu. Parcurusul evolutiv al culturii Suci de Sus, care începe încă în Bronzul mijlociu, ar permite o astfel de încadrare, consider totuși că pentru datarea mai restrânsă a așezărilor Suci de Sus, inclusiv a celei de la Bicaz, este necesară existența mai multor elemente cu valoare cronologică ridicată. Pentru moment, lipsa acestora în cazul așezării de la Bicaz-Igoaie este explicabilă și prin caracterul restrâns al cercetării efectuate. Ele lipsesc însă și din majoritatea așezărilor mai intens investigate.

Chiar dacă nu a fost descoperit în săpătură, o oarecare importanță pentru încadrarea cronologică a așezării de la Bicaz are și fragmentul de vas Cehăluț menționat mai sus. El constituie o nouă dovadă a strânselor legături existente între cultura Suci de Sus și grupul Cehăluț și, evident, a contemporaneității celor două aspecte²².

⁸ Din literatura vastă referitoare la această problemă menționez H.-J. Hundt, *Beziehungen der "Straubinger" Kultur zu den Frühbronzezeitkulturen der östlich benachbarten Räume*, în A. Točík (red.), *Kommission für das Äneolithikum und die ältere Bronzezeit Nitra 1958*, Bratislava, 1961, 151 sq., fig. 1, 8, Harta 6; I. Bóna, *Alba Regia*, 4-5, 1963-64 (1965), 31 sq., pl. 7, B, 7; M. Novotná, *Die Nadeln in der Slowakei*, PBF XIII, 6, 14 sqq., nr. 2-27A, pl. 1, 2-27; F. Gogăltan, *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului. Cronologia și descoperirile de metal*, BiblBanatica 23, Timișoara, 1999, 166 sq.

⁹ Băleni (I. T. Dragomir, *Le dépôt de l'âge du bronze tardif de Băleni*, *InvArchRoumanie* 4, 1967, R 18e, 82-83). Un ac de acest fel este publicat și ca aparținând așa-zisului depozit de la Kolodnoe I (vezi J. Kobal', *Bronzezeitliche Depotfunde aus Transkarpatien [Ukraine]*, PBF XX, 4, Stuttgart, 2000, 83, nr. 62, pl. 4, 9). În cazul acestui „depozit” este vorba fără îndoială de un amestec de piese din diferite perioade ale epocii bronzului, amestec ce a intervenit desigur după descoperire; numai în acest fel se poate explica existența în același loc a unor piese timpurii, cum sunt topoarele cu disc de tip B1 și pandantivele semilunare prevăzute cu tijă de prindere, și a unor piese de dată mult mai recentă, ca pandantivele semilunare cu orificiu de prindere pe placă și celt. Acul de tip cipriot pare să fi aparținut lotului de piese mai timpurii.

¹⁰ Cimitire Piliny: Zagyvapálfalva (T. Kemenczei, *ActaArchHung* 19, 1967, 289, pl. 29, 13), Šafárikovo (V. Furmánek, *SlovArch* 25, 1977, 277, pl. 15, 127, 1); cimitire HGK: Tiszakeszi (T. Kemenczei, *ArchÉrt* 90, 1963, 172, fig. 2, 9), Tiszafüred (T. Kovács, *Tumulus Culture Cemeteries of Tiszafüred*, *RégFüz* II, 17, 1975, 29, pl. 23, M. 252, 1).

¹¹ Kacsó, *Zu den Problemen der Suci de Sus-Kultur in Siebenbürgen*, în J. Batora, V. Furmánek, L. Veliačik (ed.), *Einflüsse und Kontakte alteuropäischer Kulturen. Festschrift für Jozef Vladár zum 70. Geburtstag*, Nitra, 2004, 339, fig. 7, 15. Se păstrează doar un mic capăt al sârmei răsucite de la cap, totuși încadrarea tipologică a piesei este lipsită de echivoc.

¹² Văleni (A. C. Florescu, *Repertoriul culturii Noua-Coslogeni din România. Așezări și necropole*, *CultCivDunărea de Jos* 9, 1991, 140 sq., nr. 584, pl. 102, 4), Târpești (Florescu, *op. cit.*, 131, nr. 548, pl. 103, 3, 10), Gârbovăț (Florescu, *op. cit.*, 69 sqq., nr. 244, pl. 107, 1-4, 8).

¹³ Sabatinovka, (*Archeologija Ukranski SSR*, I, Kiev, 1985, fig. 135,8).

¹⁴ A. Mozsolics, *Bronze- und Goldfunde des Karpatenbeckens*, Budapest, 1973, 164 sq., pl. 20, 1-3.

¹⁵ Kobal', *op. cit.*, 77 sq., nr. 27 A, pl. 100, 12-15.

¹⁶ Mozsolics, *op. cit.*, 152, pl. 57, C, 3.

¹⁷ Kobal', *op. cit.*, 91, nr. 100, pl. 17, G, 2.

¹⁸ Mozsolics, *op. cit.*, 182 sq., pl. 57, D, 11. 18-19.

¹⁹ L. Marta, *Der bronzene Nadeldepot von Petea, Kr. Satu Mare*, în T. Soroceanu (ed.), *Bronzefunde aus Rumänien II. Beiträge zur Veröffentlichung und Deutung bronze- und älterhallstattzeitlicher Metallfunde in europäischem Zusammenhang*, BiblMuzBistrița Seria Historica 11, Bistrița, Cluj-Napoca, 2005, 75 sqq., pl. 1.

²⁰ A. Mozsolics, *ActaArchHung* 12, 1960, 114, pl. 69, 8, pl. 70, 7.

²¹ S. Demeterová, *SlovArch* 32, 1984, 36, pl. 6, 1.

²² Kacsó, *op.cit.*, 339.

În Depresiunea Sălajului există o excepțională concentrare de obiective din epoca bronzului: așezări, cimitire, sanctuar, depozite de bronzuri, piese izolate de bronz, dintre care cele mai timpurii aparțin culturii Wietenberg, cele mai recente grupului Lăpuș. Judecând după numărul obiectivelor, locuirea cea mai intensă aici a fost cea a purtătorilor culturii Suci de Sus și a grupului Lăpuș, între ele existând o conexiune genetică. Centrul religios și de putere al comunităților Suci de Sus-Lăpuș din zonă era plasat în regiunea colinară dintre actualele localități Oarța de Sus și Bicăz, acolo unde se află o extinsă necropolă tumulară, mai multe așezări, printre care și cea de la Bicăz-Igoaie, precum și locurile de depunere ale celor mai mari depozite de bronzuri descoperite până în prezent în nordul Transilvaniei.

Este greu de apreciat rolul fiecărei așezări amplasate în jurul sau în apropierea necropolei tumulare. Este posibil ca unele dintre ele să fie doar parțial sincrone sau chiar deloc. Deși de mărime considerabilă, așezarea de la Bicăz-Igoaie nu este cea mai mare dintre cele identificate până în prezent în zonă. Așezarea aflată la cca 1 km sud-est de necropolă, amplasată pe un deal cu o poziție dominantă din dreapta pârâului Fănațele (Oarța de Sus-Oul Făgetului) este cea mai extinsă și a fost, probabil, locuită în cel mai larg interval de timp. Nu este exclus ca urmele de locuire găsite aici, precum și în punctele învecinate Mânzata, Costișa și Citere, despărțite de dealul Oul Făgetului doar de amintitul pârâu, ca și cele din punctul Făget, despărțit de asemenea de un mic pârâu de dealul menționat, să fi aparținut unei singure așezări, într-adevăr de foarte mari dimensiuni. Firește, un răspuns care să confirme eventual această ipoteză va putea fi obținut prin continuarea cercetărilor. Deocamdată, acestea sunt într-un stadiu incipient, în majoritatea punctelor indicate nefiind efectuate încă săpături, cercetarea având doar caracter perieghetic.

Situația constatăată în zona Oarța de Sus-Bicăz nu este singulară în nordul Transilvaniei. La Lăpuș au fost scoase la iveală, de asemenea într-un perimetru redus, o necropolă tumulară, mai multe așezări, depozite de bronzuri și piese izolate de bronz, toate aparținând grupului Lăpuș din Bronzulul târziu. Spre deosebire de cele sesizate la Oarța de Sus și Bicăz, de pe raza localității Lăpuș lipsesc, cel puțin deocamdată, monumentele Suci de Sus, ce preced pe cele ale grupului Lăpuș. Astfel de monumente au fost identificate în întreaga Depresiune Lăpuș doar la Suci de Sus (cimitirul plan de incinerare din punctul Poduri pe coastă), iar unele resturi, de asemenea ante-Lăpuș, la Libotin-Dâmbu Crucii II. Datele până în prezent acumulate indică faptul că, în timp ce în Depresiunea Sălajului locuirea intensă din Bronzulul târziu începe deja la debutul acestei perioade prin comunitățile Suci de Sus, Depresiunea Lăpușului va fi mai puternic populată de abia într-o etapă ceva mai recentă din cadrul aceleiași perioade. Firește, acest model de evoluție culturală poate să se schimbe odată cu apariția unor noi descoperiri. Se pare însă că în regiunile mai apropiate de resursele de minereuri, cum este și Depresiunea Lăpușului, comunitățile au cunoscut mai rapid o stratificare mai accentuată, aceasta fiind exprimată și prin apariția în masă a unor monumente funerare deosebite, cum sunt cele din necropolele tumulare de la Lăpuș și Suci de Sus.

Din păcate, în această discuție nu poate fi luată în considerație necropola tumulară de la Bicăz, întrucât ea nu este încă cercetată. Sondajul efectuat într-unul din tumulii de aici indică diferențieri de ritual față de cel constatat la Lăpuș, materialele descoperite fiind însă identice celor din faza Lăpuș II.

Chiar cu lacunele de cunoaștere provocate de stadiul cercetărilor, se poate presupune că ritmurile de dezvoltare ale comunităților din Bronzulul târziu aflate în Depresiunile Lăpușului și Sălajului nu au fost uniforme. Aproape cert, decalaje de evoluție au existat și între regiunile estice și sudice, respectiv centrale, nordice și vestice ale vastului areal Suci de Sus. Înspre sfârșitul perioadei Uriu (sfârșitul Bronzulului târziu 2), aceste decalaje dispar. În fosta arie Suci de Sus are loc un proces de uniformizare culturală, pe fondul local, în condițiile unor transformări petrecute pe spații întinse, apărând două entități culturale înrudite: Lăpuș II și Gáva.

BEITRÄGE ZUR KENNTNIS DER SPÄTBRONZEZEIT IM NORDEN TRANSSILVANIENS. DIE AUSGRABUNGEN IN BICAZ-IGOAIE (Zusammenfassung)

Es werden die bronzezeitlichen Artefakte (Keramik und eine fragmentarische zyprische Schleifennadel) vorgelegt, die gelegentlich einer Kontrollgrabung im Jahr 1990 in Bicăz-Igoaie (Bz. Maramureş) erschienen sind (Taf. 5-14). Es werden ebenfalls neolitische (Starčevo-Criş bzw. Pişcolt-Iclod), endäneolithische (Coţofeni), bronzezeitliche (Suciu de Sus bzw. Cehăluţ) und mittelhallstattzeitliche Keramikfragmente veröffentlicht, die in derselben Flur während der Geländeuntersuchungen entdeckt worden sind (Taf. 1-4).

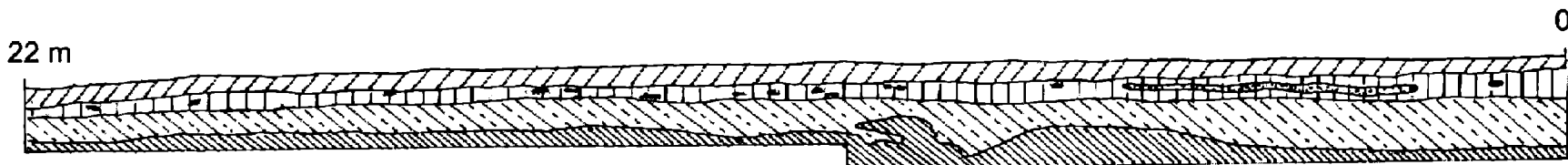
Die bronzezeitliche Siedlung gehört der Suciu de Sus-Kultur an. In der Nähe dieser Siedlung befinden sich auch zahlreiche andere spätbronzezeitliche Komplexe: Siedlungen, eine Hügelnekropole, Einzel- und Mehrstückdeponierungen. Es handelt sich um ein politisches-religiöses Zentrum mit einer längeren Entwicklung. Eine ähnliche Situation ist auch in Lăpuş festgestellt worden.

Bicaz Igoaie

1990

S1 - perete nordic

22 m

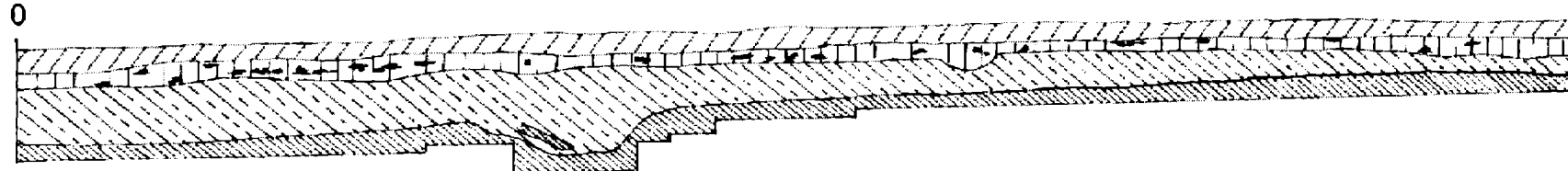

N

S2 - perete sudic

0

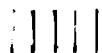
22 m

- Pământ vegetal brun-cărmiziu

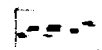
- Pământ negru lutos (epoca neo-eneolitică)

- Pământ negru-castaniu (epoca bronzului)

- Lut galben steril

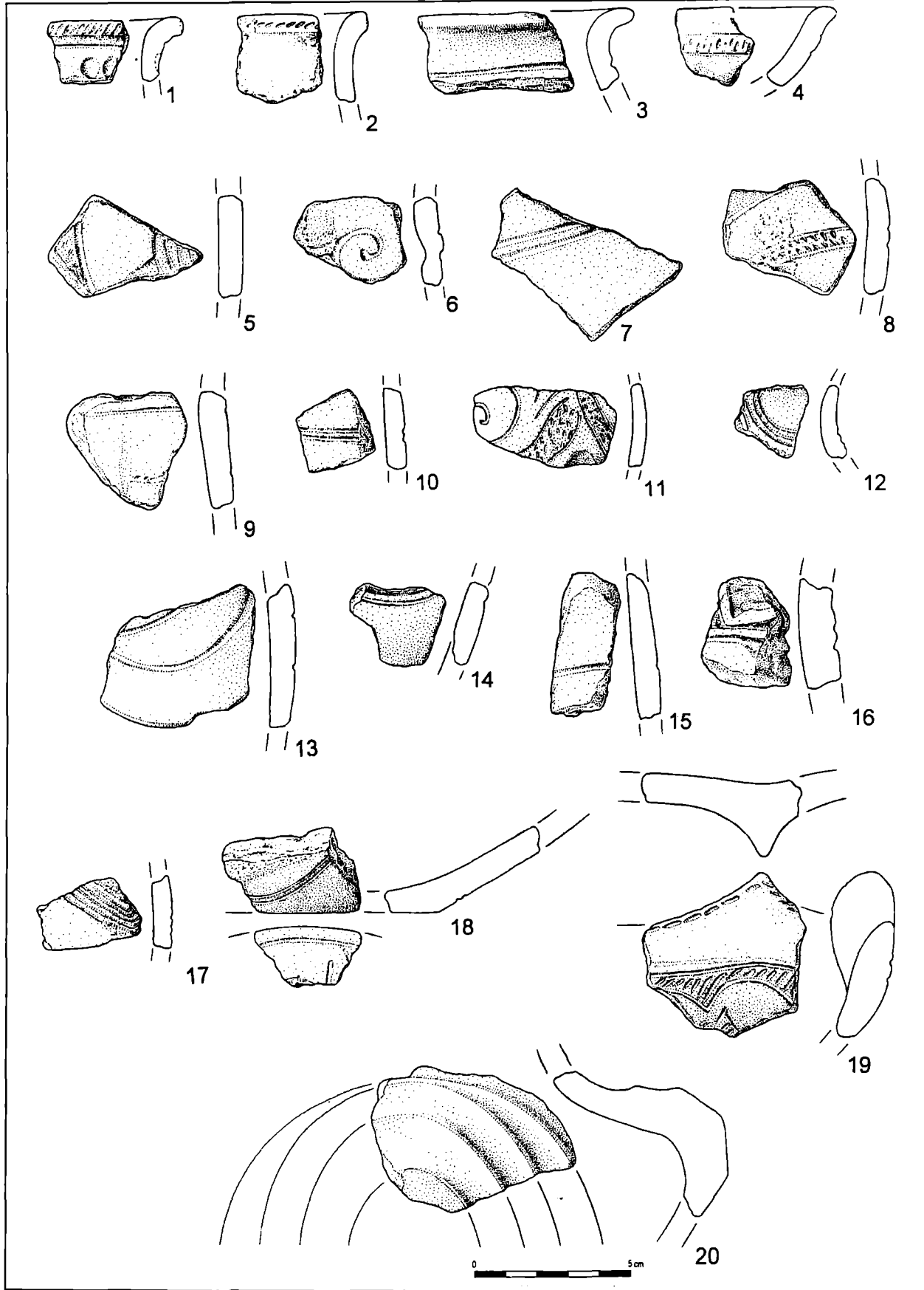

- Fragmente ceramice

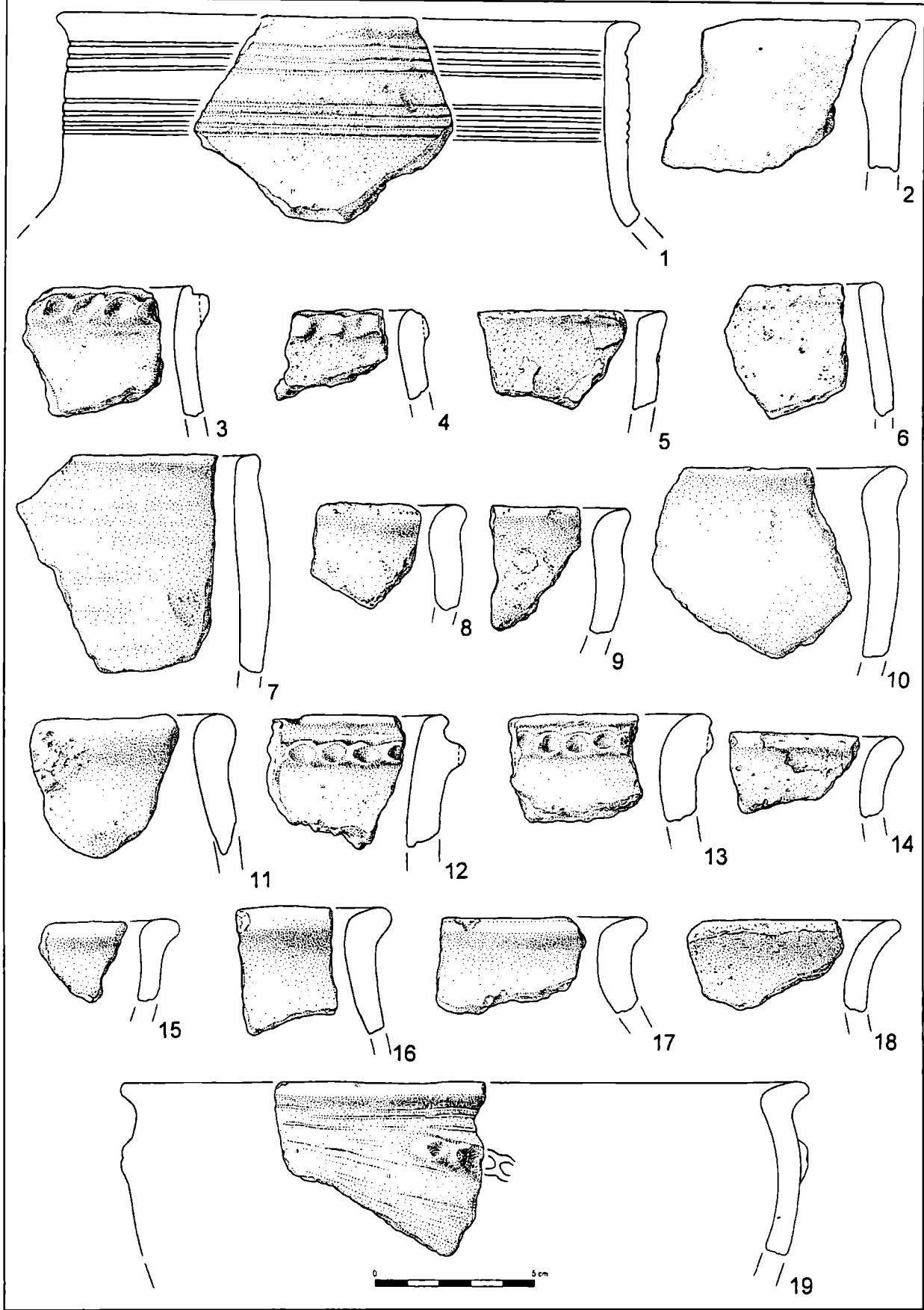

- Resturi de locuire din epoca bronzului

Fig. 1. Bicaz-Igoaie. Profilele S. I/1990.**Abb. 1.** Bicaz-Igoaie. Die Profile S. I/1990.

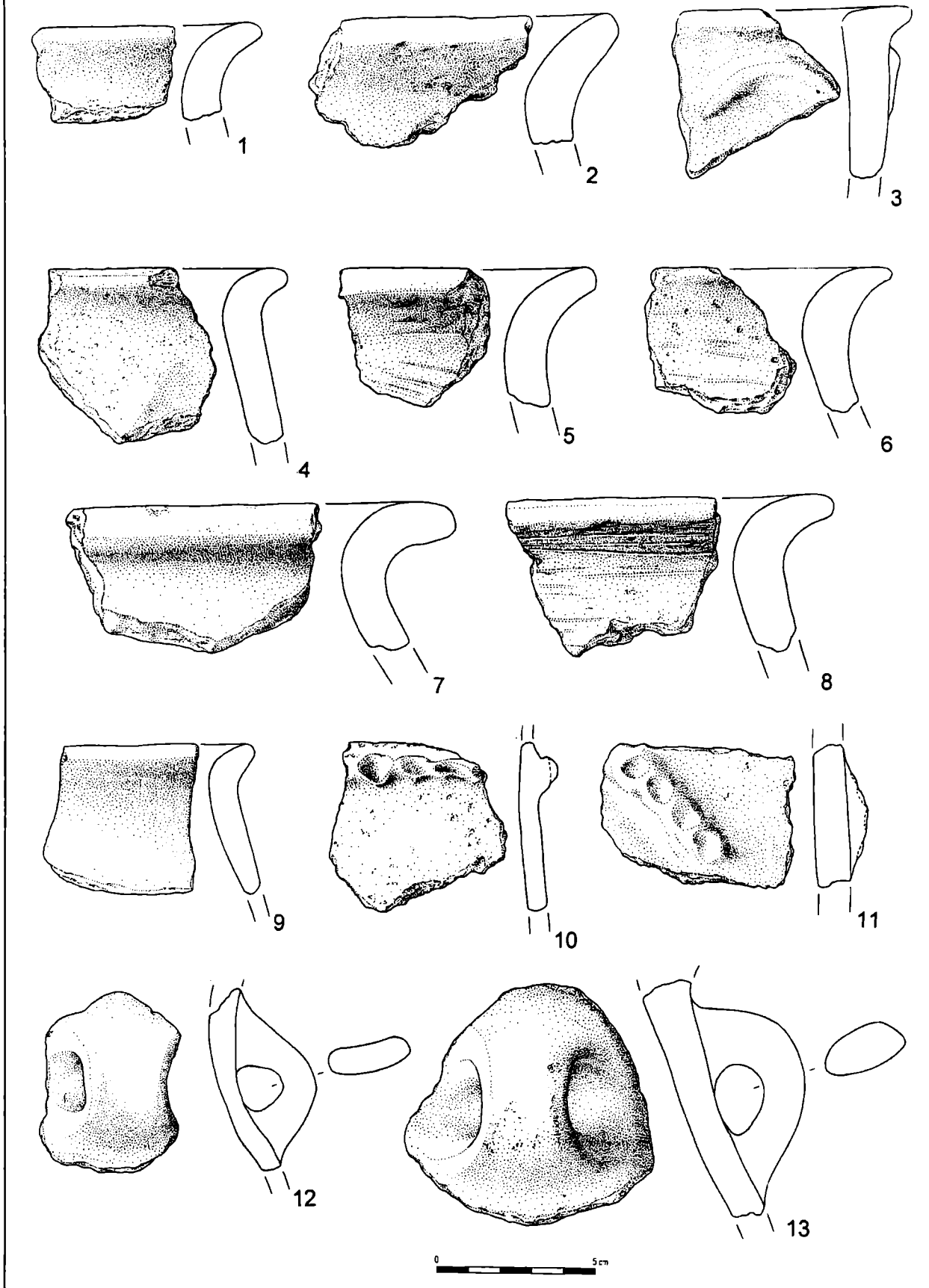

Pl. 1. Bicaz-Igoaie. Ceramică descoperită la suprafață.
Taf. 1. Bicaz-Igoaie. Auf der Oberfläche entdeckte Keramik.

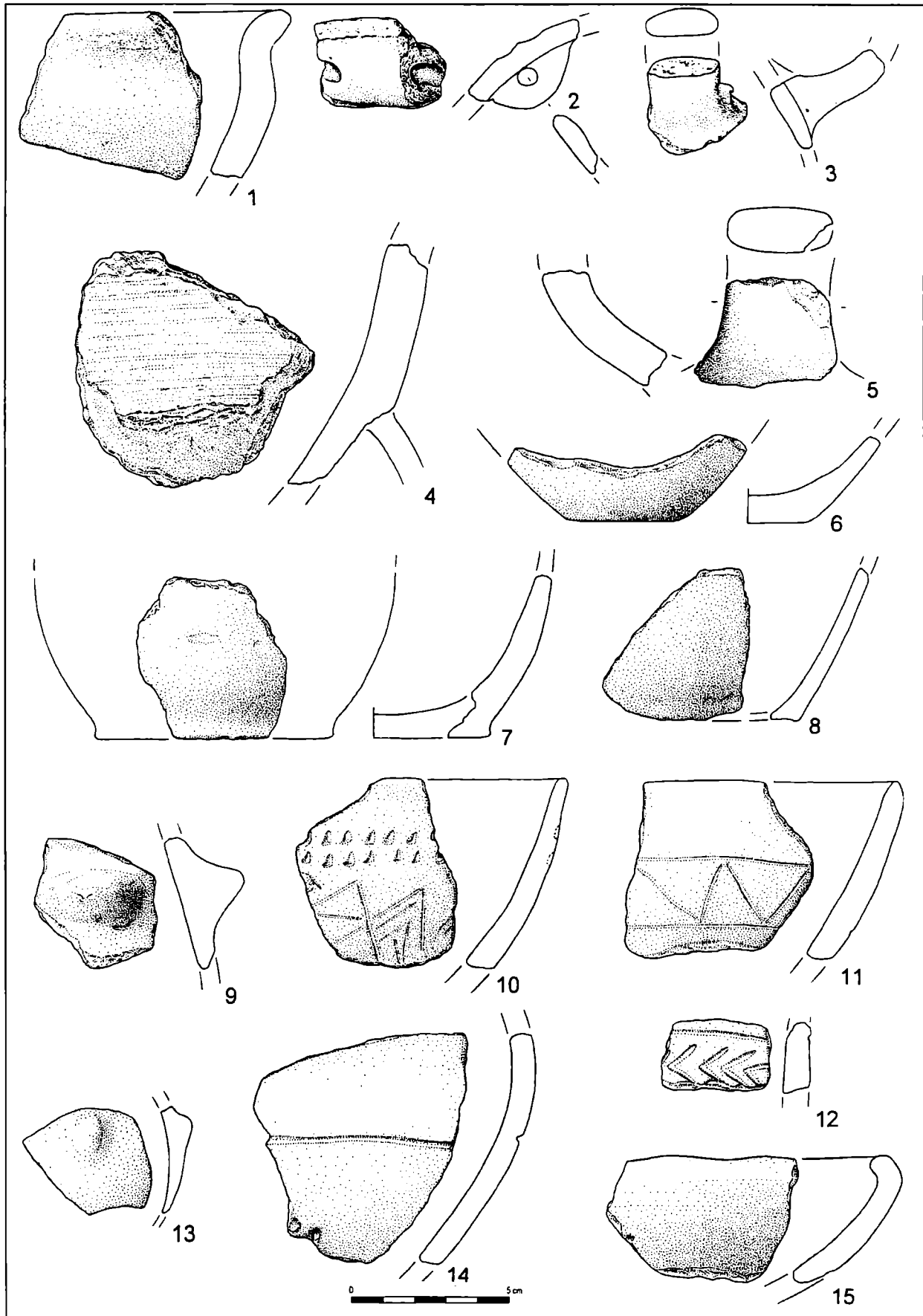

Pl. 2. Bicăz-Igoaie. Ceramică descoperită la suprafață.
Taf. 2. Bicăz-Igoaie. Auf der Oberfläche entdeckte Keramik.

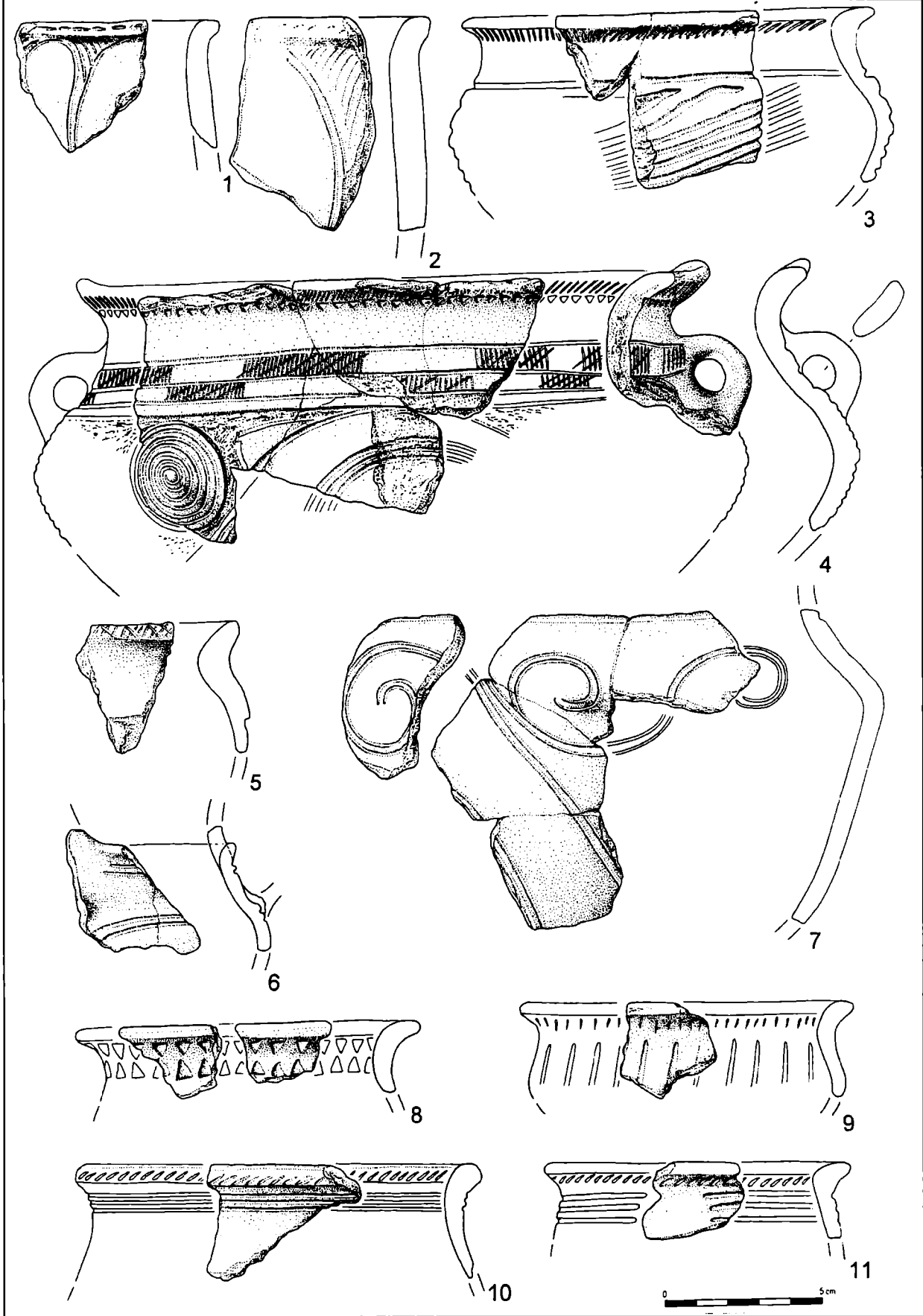

Pl. 3. Bicz-Igoaie. Ceramică descoperită la suprafață.
Taf. 3. Bicz-Igoaie. Auf der Oberfläche entdeckte Keramik.

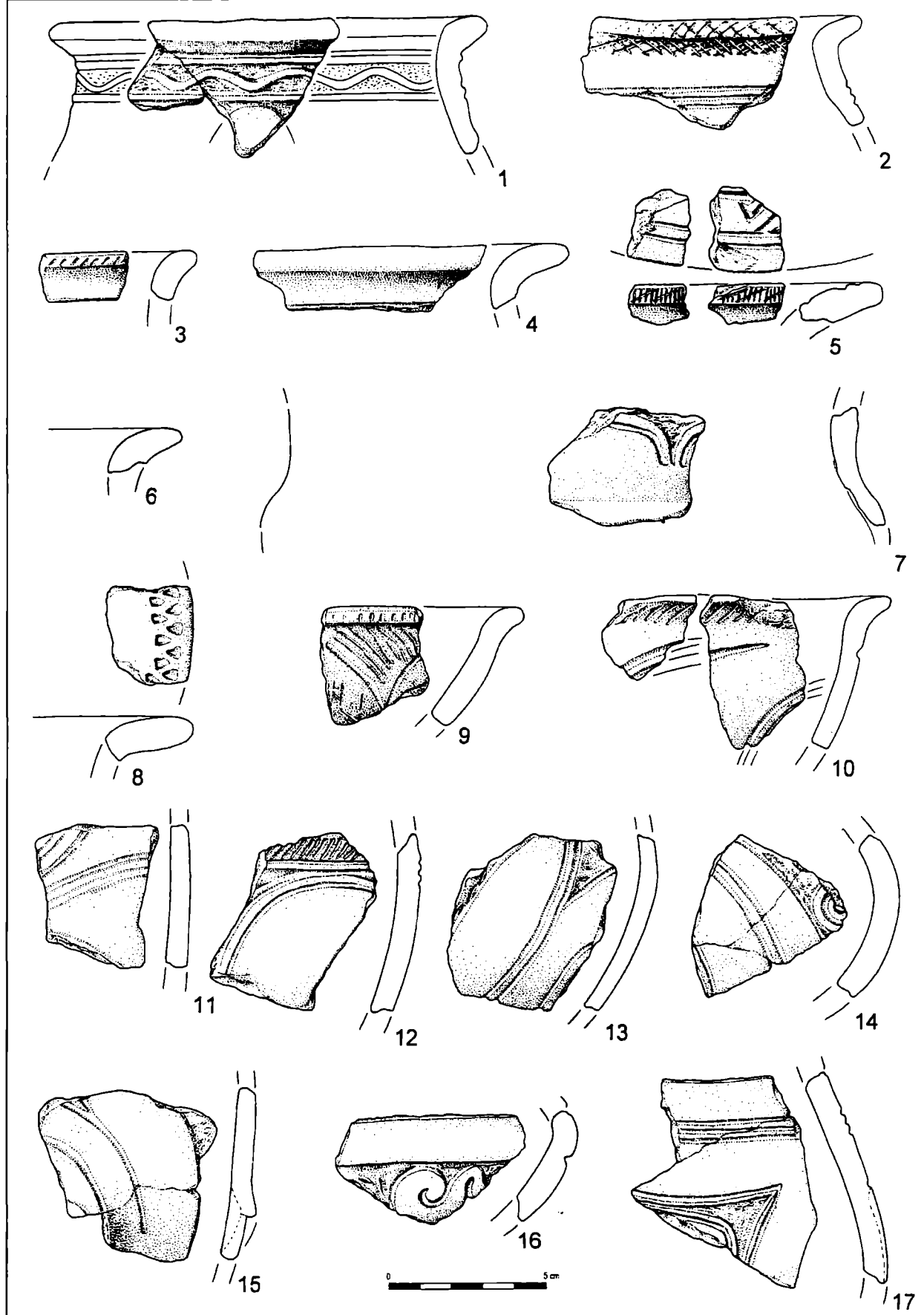
Pl. 4. Bicăz-Igoaie. Ceramică descoperită la suprafață.

Taf. 4. Bicăz-Igoaie. Auf der Oberfläche entdeckte Keramik.

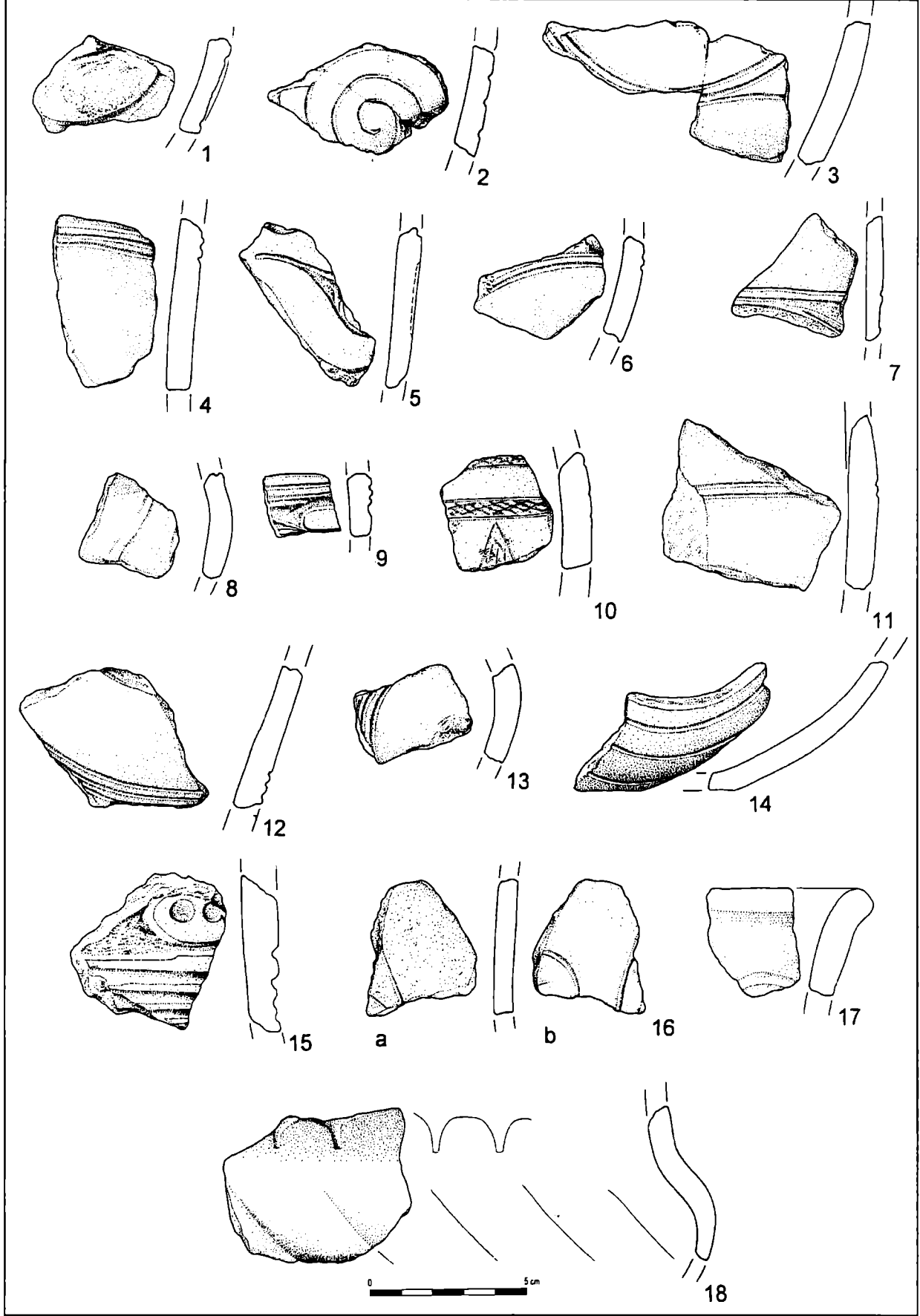
Pl. 5. Bicaz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).

Taf. 5. Bicaz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

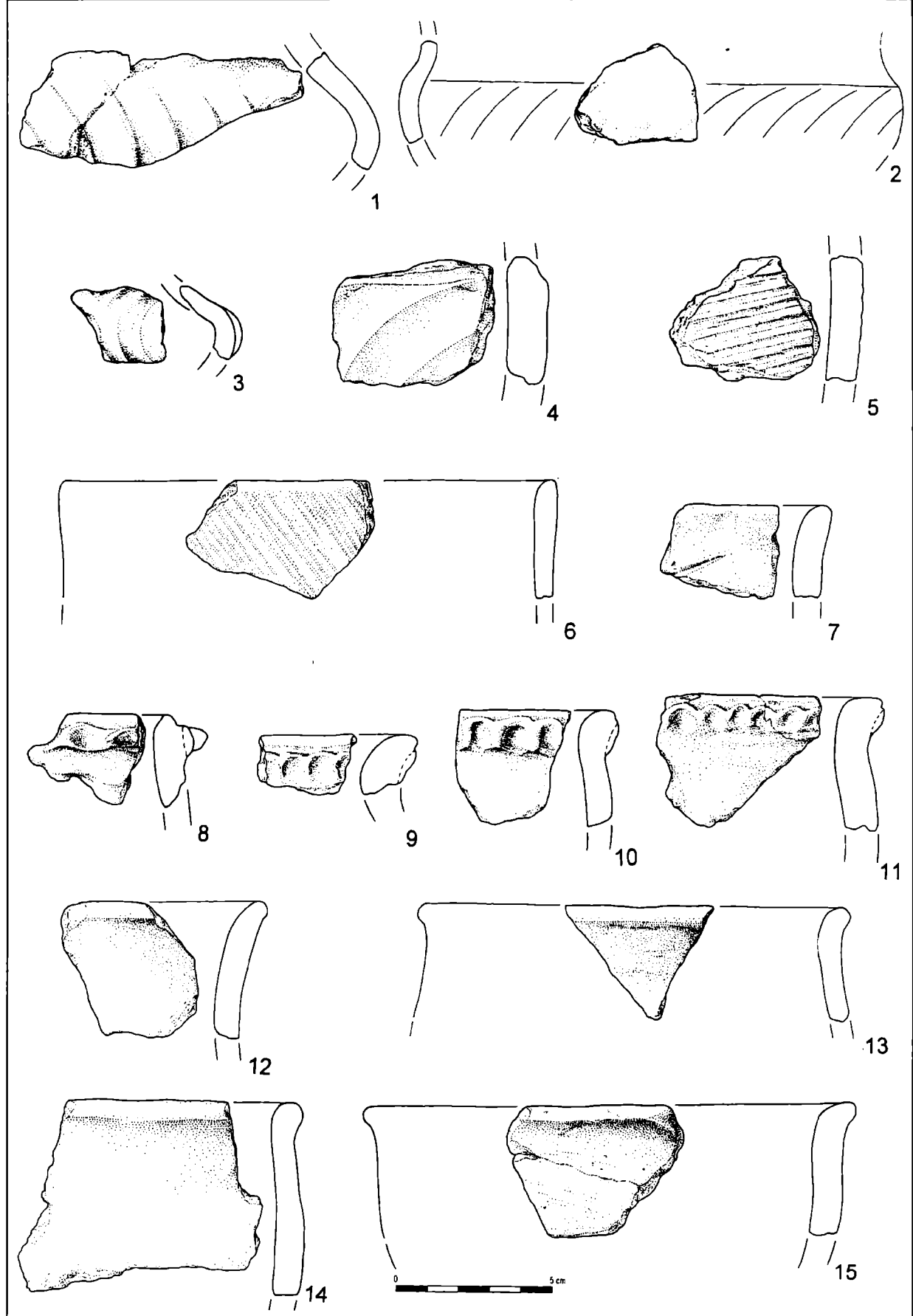

Pl. 6. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suci de Sus (S. I/1990).

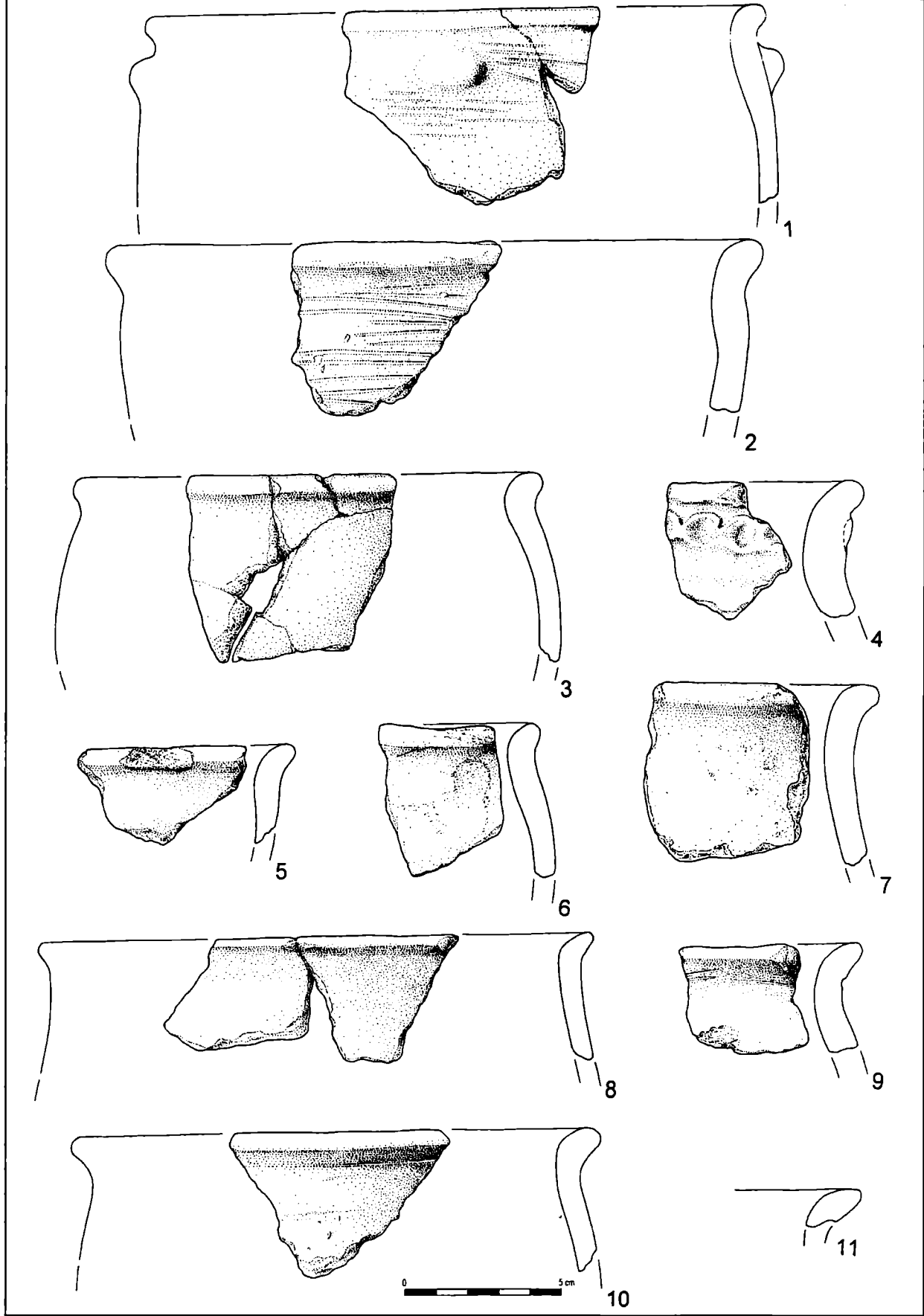
Taf. 6. Bicăz-Igoaie. Suci de Sus-Keramik (S. I/1990).

Pl. 7. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).
Taf. 7. Bicăz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

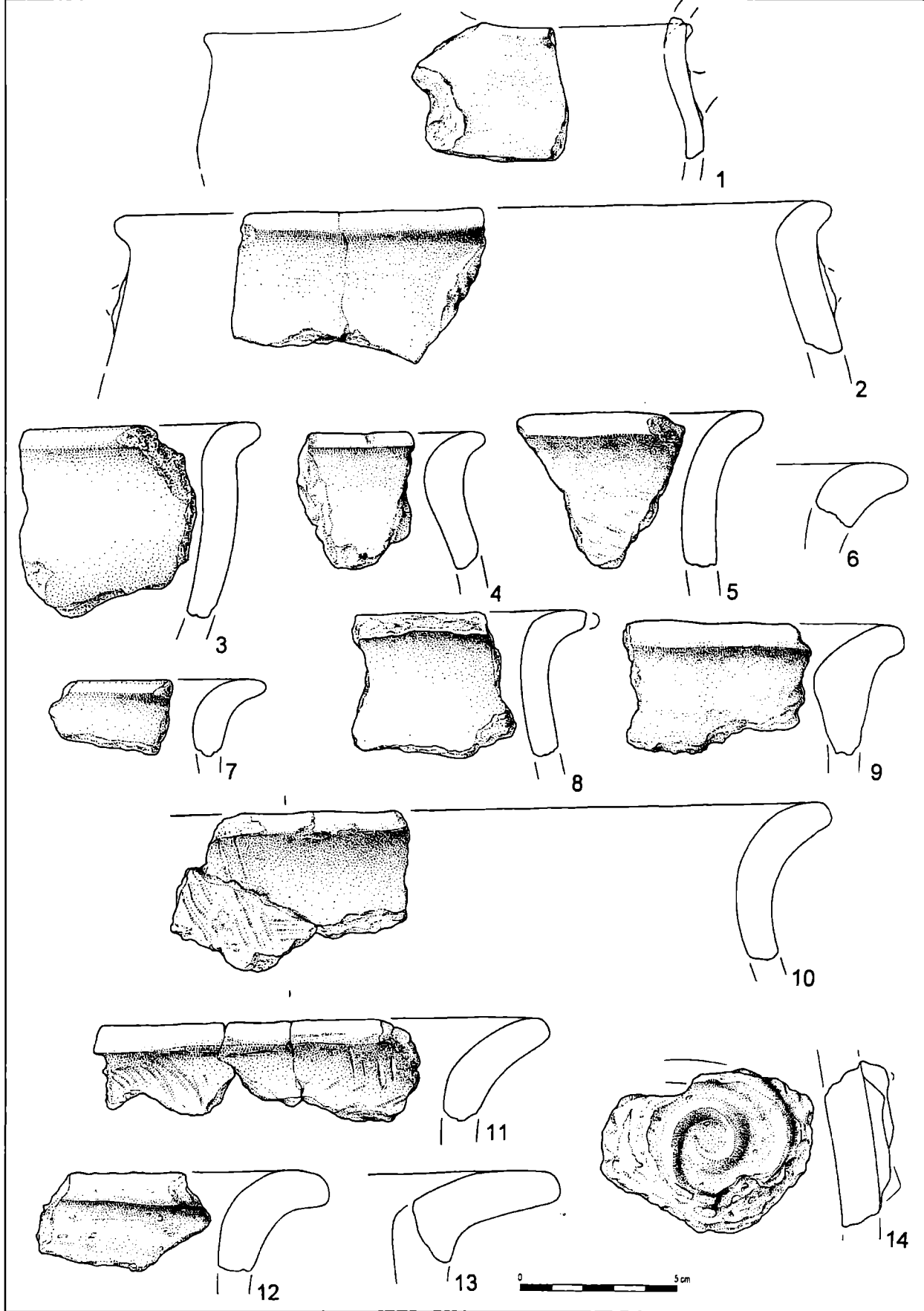

Pl. 8. Bicz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).
Taf. 8. Bicz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

Pl. 9. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).

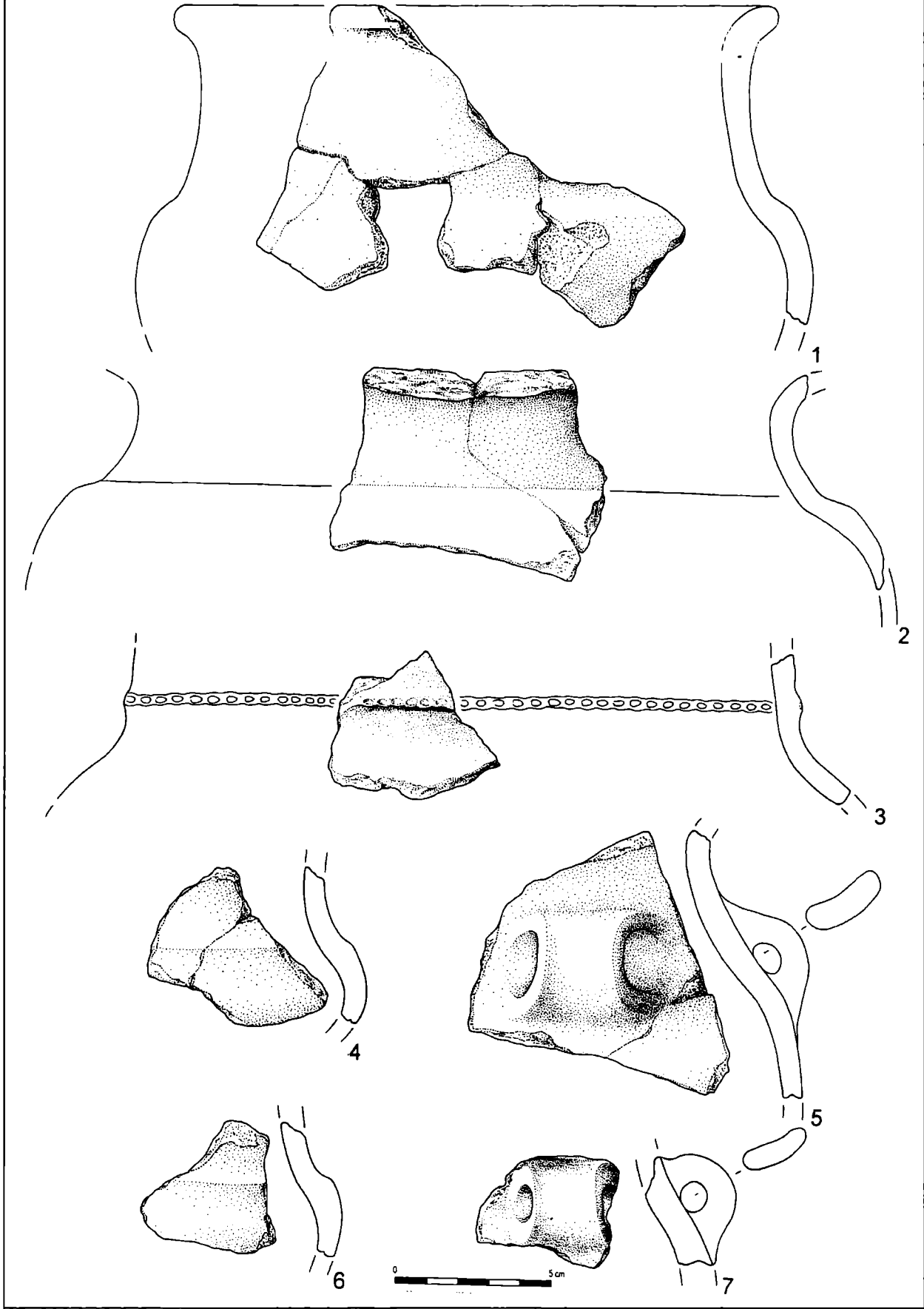
Taf. 9. Bicăz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

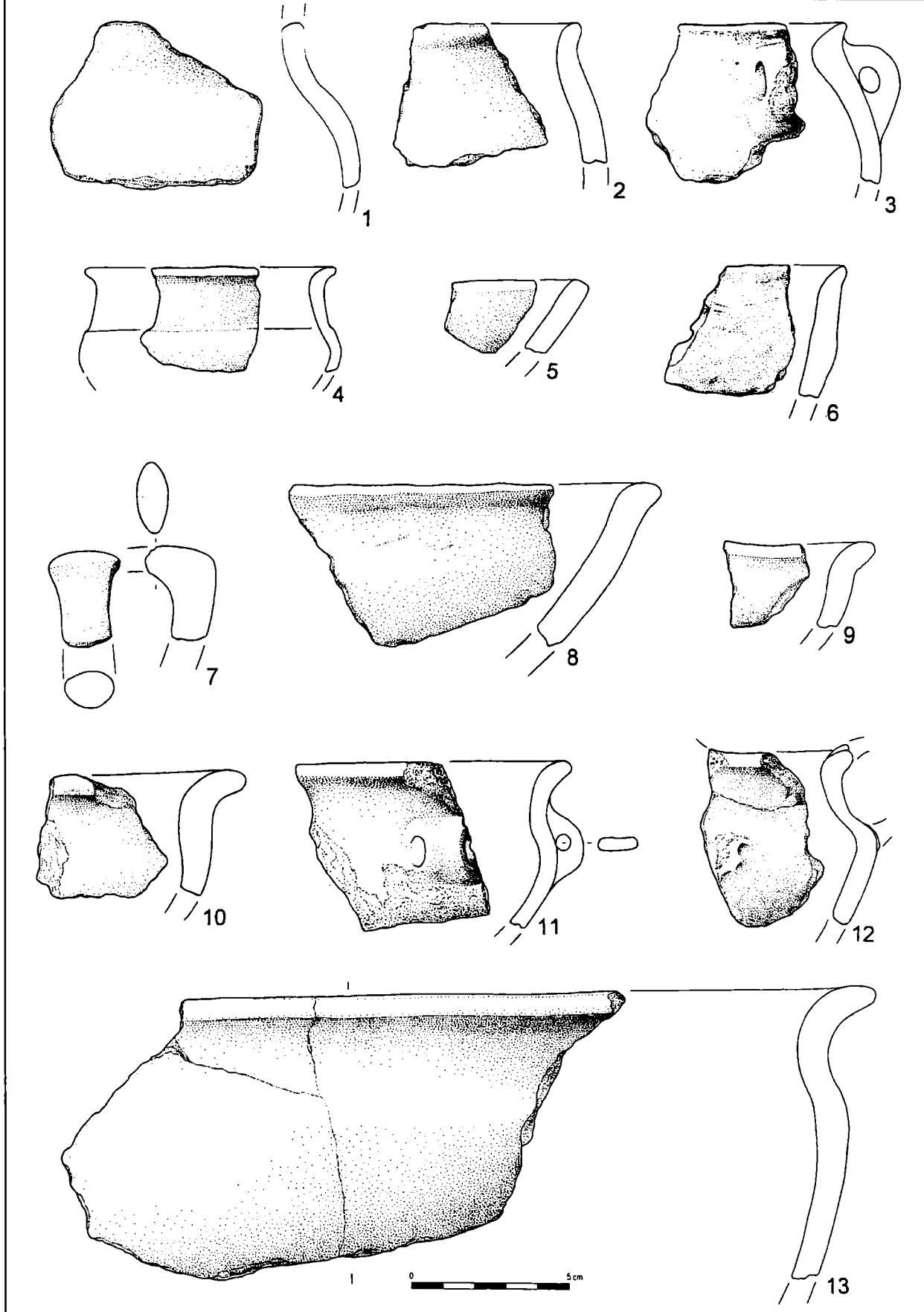
Pl. 10. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).

Taf. 10. Bicăz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

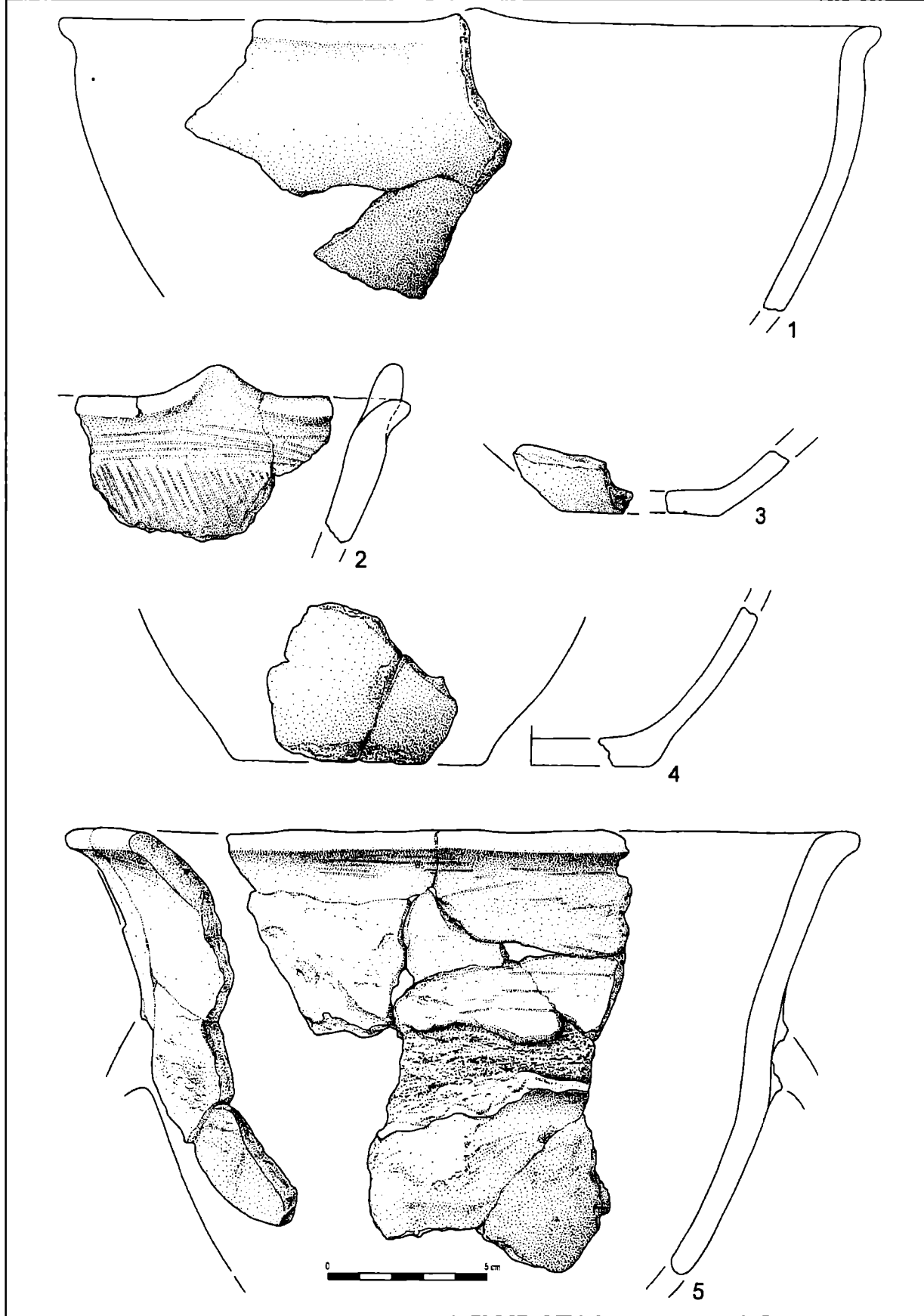

Pl. 11. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).
Taf. 11. Bicăz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

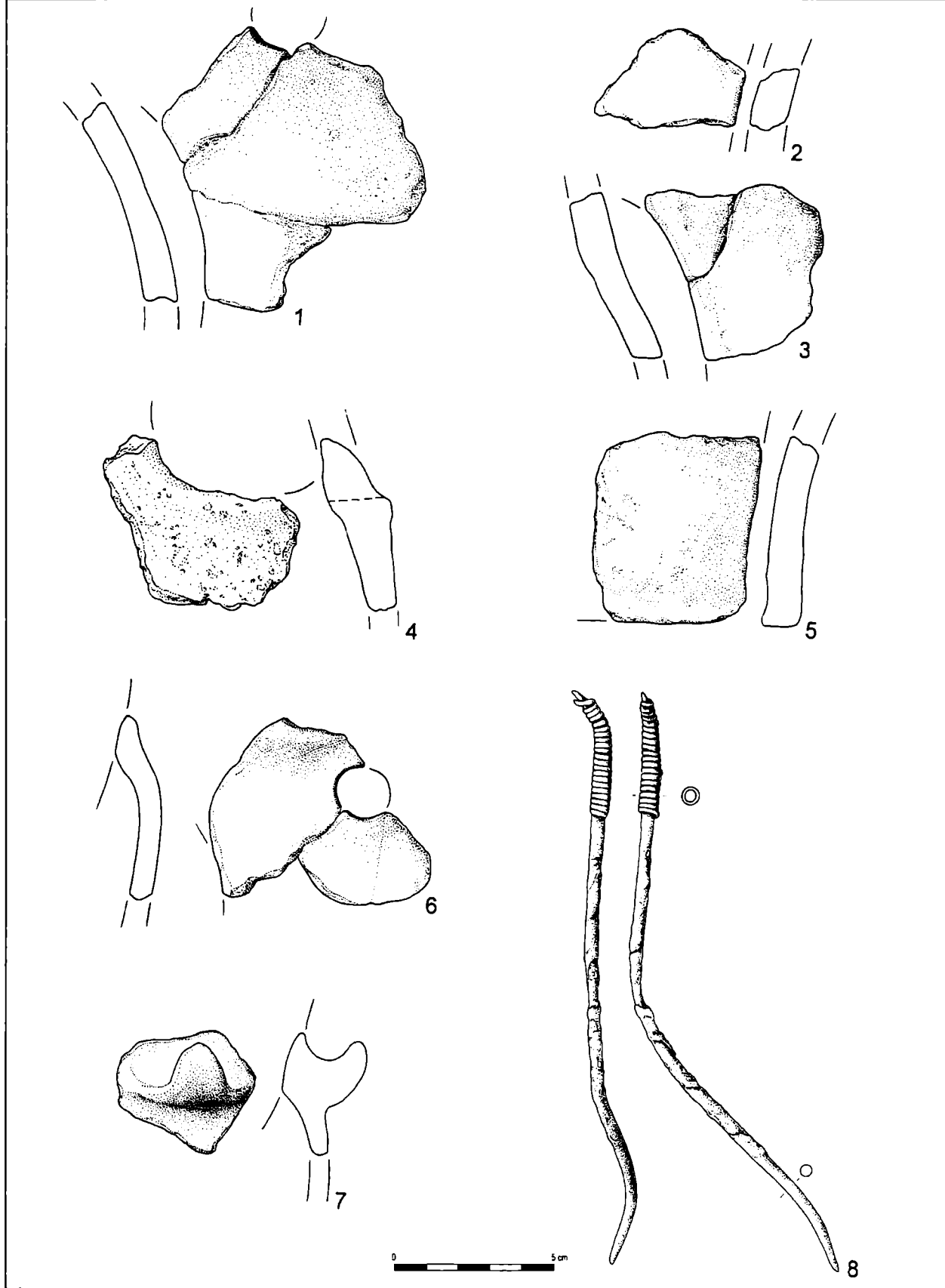

Pl. 12. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).

Taf. 12. Bicăz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

Pl. 13. Bicăz-Igoaie. Ceramică Suciul de Sus (S. I/1990).
Taf. 13. Bicăz-Igoaie. Suciul de Sus-Keramik (S. I/1990).

Pl. 14. Bicz-Igoaie. 1-7. Ceramică Suci de Sus. 8. Ac de tip cipriot (S. I/1990).

Taf. 14. Bicz-Igoaie. 1-7. Suci de Sus-Keramik. 8. Zyprische Schleifennadel (S. I/1990).